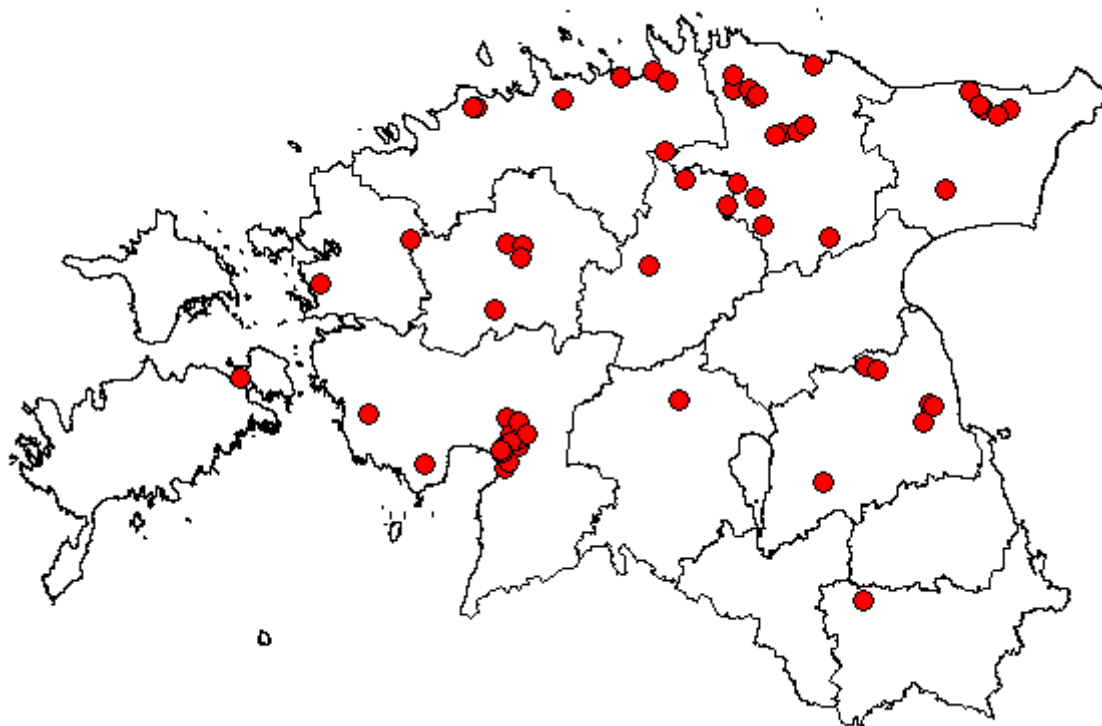

Metskurvitsa seire tulemused aastal 2021

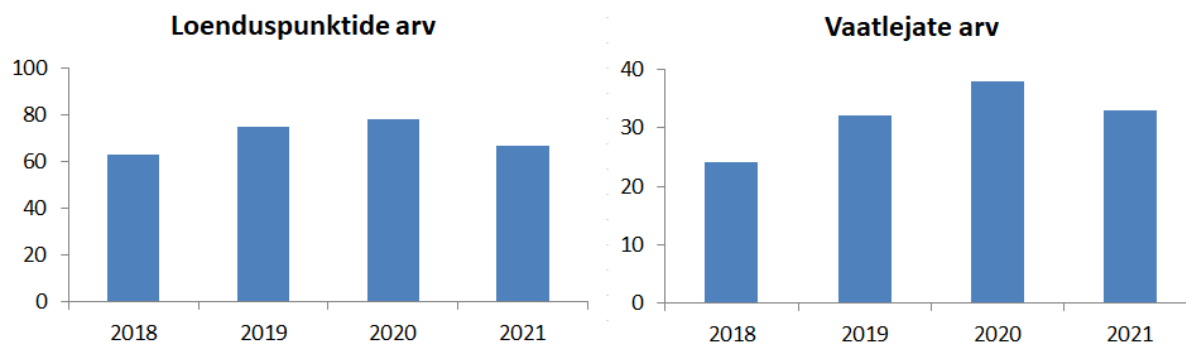
Metskurvitsa arvukust on tavapäraste võtetega keeruline hinnata. Ühelt poolt on see tingitud selle liigi omapärasest markeerida oma territooriumi mängulennuga, mis toimub üle suure ala ning sugugi mitte mööda püsivat trajektoori. Viimane kehtib eriti juhul, kui lähestikku pesitseb mitu paari – siis omandab territooriumi markeerimine juba turniiri tunnused ning isased asuvad lennus üksteisega rivaalitsema ning väiksemale alale koondub lendama suurem arv kurvitsaid. Seepärast nimetatakse metskurvitsa mängulendu ka õhuturniiriks (erinevalt tedre või metsise mängust, mis toimub maas ja kindlapiirilisel alal). Kuna ühest punktist võib üle lennata mitu erinevat kurvitsat ja me ei tea, kes on kes ja kui mitu korda neist keegi lendu sooritas, räägitakse selle loenduse puhul kontaktidest (üks nähtud või kuulnud metskurvits on „kontakt“).

2018. aastal alustati uuesti metskurvitsa mängulennu seirega, et jälgida selle liigi arvukuse muutusi. Tänavu loendati metskurvitsaid suuremal osal Eestist. Kahjuks jäid katmata meie suursaared Hiiumaa ja Saaremaa (joon. 1). Kõige paremini oli loendustega kaetud Lääne-Virumaa ja Pärnumaa.

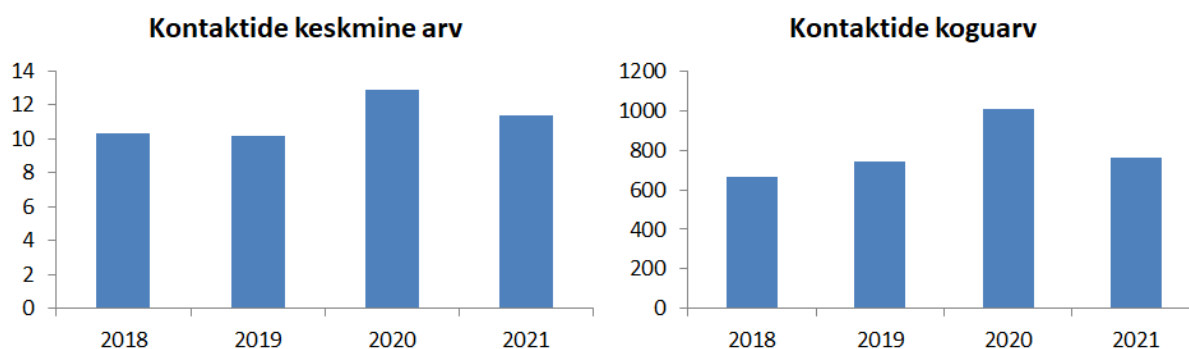

Joonis 1. Metskurvitsa seirepunktid aastal 2021.

Loendustes osalejate arv oli tänavu võrreldes eelmise aastaga viie inimese võrra väiksem, täpsemalt siis 33 ning loendusi tehti 67-s punktis (joon. 2). Loendusperioodil (25. aprill – 10. mai, kell 21:00 – 22:30) registreeriti 764 kontakti ja ühes loenduspunktis registreeriti keskmiselt 11,8 kontakti (joon. 3).

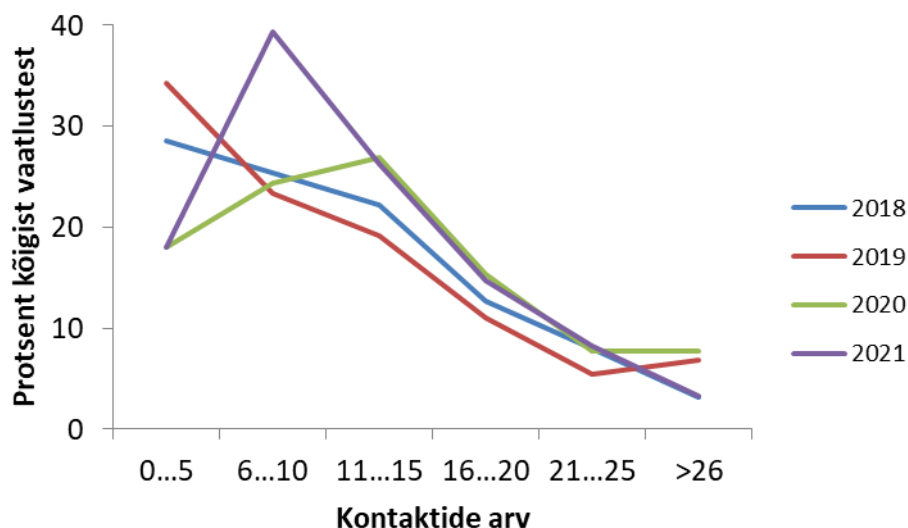

Joonis 2. Loenduspunktide ja vaatlejate arv aastatel 2018-2021.

Joonis 3. Kontaktide koguarv ja keskmine arv punkti kohta aastatel 2018-2021.

Varasematel aastatel on valimis olnud ka punkte, kus metskurvitsa mäng uuritud perioodil puudus, tänavu oli selliseid loenduspunkte üks ning kõige rohkem oli punkte, kus vaatlejal õnnestus registreerida 6-10 kontakti (joon. 4). Kõige suurem kontaktide arv ühes punktis oli tänavu 33, eelmisel aastal 40.

Joonis 4. Metskurvitsa kontaktide arvu jaotus aastatel 2018-2021.

Lisaks metskurvitsale laekus tänavu andmeid muuhulgas metstildri, rüüda, tikutaja ja vihitaja kohta (tabel 1). Kõige rohkem vaadeldi ootuspäraselt tikutajat – kokku 31 kontakti ja see teeb keskmiselt 0,5 kontakti ühe loenduspunkti kohta ja see näitaja oli võrdne eelmise aasta näitajaga.

Tabel 1. Metskurvitsa seire käigus registreeritud muud kahlajad.

Aasta	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Liik	Kontakte kokku				Keskmiselt punkti kohta			
Heletilder	7							
Kiivitaja	5							
Metstilder	13	13	13	7	0,2	0,2	0,2	0,1
Mudanep			1					
Mudatilder	6	1	1					
Rohunepp	4							
Rüüt		2		1				
Suurkoovitaja		1						
Tikutaja	39	57	38	31	0,6	0,8	0,5	0,5
Vihitaja		1	3	1				

Järgmiste aastate eesmärgiks tuleb seada loendustega kaetuse parandamine. Ühtlasem kaetus võimaldaks edaspidi jälgida lisaks muule ka piirkondlikke erinevusi mängulennu aktiivsuses ja trendides.

Lõpetuseks tasub meelde tuletada, et igasuguste loendustulemuste kasutatavuse aluseks on meetodika järgimine. Suvaliselt tehtud loendused ei võimalda andmeid omavahe võrrelda ning

nende alusel ei saa tõsimeeli teha järeldusi lindude arvukuse muutuste kohta – aga just see on antud projekti eesmärk.

Metskurvitsa loendustega jätkame ka järgmisel aastal. Kuna aasta lind 2022 on metskurvits, siis loodame tuleval aastal senisest oluliselt suuremale loendustes osalejate arvule. Kindlasti tuleks edaspidi ka teiste kurvitsaliste puhul registreerida kontakti kellaag (mitte ainult linnu esinemine). Samuti tuleks ankeet vormistada selliste punktide kohta, kus vaatlejal ühtegi kahlajat registreerida ei õnnestunud.

Suur tänu kõigile, kes leidsid tänavu võimaluse loendustes osaleda: Anna Remmelgas, Anu Soon, Egle Tammeleht, Ellu Elken, Erle Kivihall, Ester Valdvee, Hannes Pehlak, Heivi Varus, Iiris Kalamees, Indar Zeinet, Indrek Kalamees, Jaanus Aua, Jaanus Elts, Joosep Ailiste, Jüri Kaljundi, Jüri Kõiv, Kertu Sepp, Kreete Kübarsepp, Maarja Orusalu, Mall Hiimäe, Margot Semilarski, Margus Paas, Mirtel Kalamees, Priit Remmelgas, Ranno Puumets, Sille Holm, Tiit Vohta, Tiiu Hakman, Toivo Hakman, Triin Kusmin, Veljo Semilarski, Viive Kiis, Vilja Padonik.

Koostas: Jaanus Elts ja Jaanus Aua